

ERFARINGER MED HØST OG LAGRING AF HESTEBØNNER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hestebønner er store, så derfor koster de masser af tid og store mængder af luft, når de tørres.

De sorter af hestebønner, der dyrkes i dag, vil under normale vejræssige forhold være modne og høstklare fra midten af august til begyndelse af september. I år har der mange steder været begrænsede angreb af sygdomme, og hestebønnerne er modnet sent. Kombineret med det ustabile og regnfulde vejr i september, har det medført, at høsten af hestebønner i år er sen.

Normalt kan hestebønner blive stående uden at drysse til langt hen på efteråret. Kraftig regn og blæst kan forårsage en vis nedknækning af stængler, men da bælgene ikke sidder i toppen, koster det sjældent udbytte.

Høst

Stængel og bælg bliver hurtigt overfladetørre, så høst er mulig, også når vejret er ustabil. De store frø kræver derimod en lang periode med forholdsvis lav luftfugtighed, før vandprocenten kommer ned i nærheden af 14-15 pct. vand, hvilket især er vanskeligt at opnå ved en sen høst. I perioder med ustabil vejr skal man derfor ikke afvente, at hestebønnefrøene opnår en lav vandprocent men høste, når stænglerne er tørre og dernæst klare nedtørring af bønnerne på tørreriet. De tørre og modne stængler kan høstes med høj kapacitet på mejetærskeren. En stor luftmængde på soldene kan være med til at rense de fleste urenheder. Hvis bønnerne ikke er helt sortsrene, eller hvis fremspiringen har strakt sig over lang tid, vil der komme en del af grønne stængler og bælg med. Disse kan tilstoppe soldene ved høst, men udbyttmæssigt er det ikke en fordel at afvente modenhed af få grønne planter.

Hestebønnefrø er store, og tørring tager tid. (Klik på billedet for stor udgave)

Foto: Lars Egelund Olsen

Håndtering og tørring efter høst

Hestebønner med et vandindhold på under cirka 20 pct. kan normalt håndteres med samme transportudstyr som korn. Dog kan store bønner til tider kile sig fast under sneglevindingerne i mindre snegle. Våde hestebønner med over 25 pct. vand kan let bliver mast og dermed danne belægninger indvendigt i kornelevatorer og sneglerender og i sidste ende stoppe transporten.

Ved våde hestebønner anbefales det derfor:

- Fortørring. Eksempelvis i en tørrecontainer eller tørrevogn inden transport med snegle eller elevatorer.
- Lagre hestebønnerne i planlager med bånd eller frontlæsser
- Iblande lidt korn inden transport med snegle eller elevatorer

Hestebønner kræver lang tørretid, da der er tale om store frø, som det tager sin tid at tørre igennem. Så derfor hav tålmodighed og brug stor luftmængde i lang tid.

Lagring

Handel med hestebønner sker normalt med basis i 14 pct. vand. Hvis hestebønnerne skal toastes og bruges til kvægfoder, kan man måske aftale med modtageren, at en højere vandprocent er acceptabel, så lang tid der er tale om gode og sunde råvarer, og kapaciteten på toasteren er tilpas høj, da toastningen kan tørre 4-5 pct. vand af under processen. Husk, at hestebønner med højt vandindhold bliver nemmere beskadiget, og dermed stiger risikoen for svampeinfektion. Vær derfor ekstra påpasselig med disse bønner og få dem tørret ned hurtigst muligt.

Modne hestebønner er nemme at høste. Stængel og bælg er skøre og porøse, og der kan køres med stor luftmængde på soldene. (Klik på billedet for stor udgave)

Foto: Lars Egelund Olsen